

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR 1949 szeptember 9. péntek.

VL ÉVFOLYAM, 209. SZÁM

A munkavédelem megszervezése

EGYRE TÖBB ÜZEM DOLGOZÓI TERMELNEK 1950-RE

A munkához való jogot alkotmányunk biztosítja a nemzetgazdaság tervszerű megszervezésével és fejlesztésével. A munkához való jog biztosításával egyidejűleg azonban feltétlenül gondoskodni kell arról, hogy a munkakörülmények megfeleljenek mindazoknak a követelményeknek, amelyek elősegítik a termelés és a munka termelékenységének állandó emelkedését. Ez pedig a munkavédelem alapos megszervezésével érhető el.

A munkavédelem a polgári-földesuri rendszerekben teljesen ismeretlen fogalom volt. Eppen ezért, az Országos Szakszervezeti Tanács Központi Bizottságának V. plenáris ülése örömmel üdvözölte és teljes egészében magáévá tette Ljuba Chisinevski, az OSZT alelnökének a munka védelméről szóló jelentését. Az OSZT határozata hangsúlyozza, hogy „a szocializmus építése előtérbe helyezi a munka védelmének kérdését, az emberről való gondoskodás kérdését, az ember védelmét a balesetekkel és ipari betegségekkel szemben, valamint a fizikai munka megkönnyítését a nehéz és veszélyes munkamenedékek gépesítésével”. Kormányunk a munkásosztály éharcos pártjának a munkavédelem alapos megszervezésével kapcsolatos irányvonalát követve, törvénybe foglalta az OSZT határozatának erre vonatkozó részét és kiadta a munkavédelemről szóló rendeletétörvényt.

A rendeletörvénynek megfelelően, nemrégiben megalakult a munka- és népjólétiügyi minisztérium mellett a Munkavédelmi Bizottság, amelynek feladata, hogy az összes tevékenységi ágakban irányítsa és összehangba hozza a munkavédelemről szóló rendeletörvény intézkedéseit. A Munkavédelmi Bizottság mellett pedig az OSZT által megválasztott szakszervezeti tagokból álló ellenőrző testület működik, amelynek tagjai előzőleg különleges tanfolyamokon megfelelő kiképzésben részesültek. A munkavédelmi műszaki ellenőrök a termelésből kiemelt dolgozók, akik teljesen tisztában vannak a különböző munkahelyek, gépek és szerzők védelmi berendezéseivel és így a helyszínen tudják ellenőrizni a munkavédelmi szabályok betartását.

A tőkés rendszerben nem tesznek különbséget ember és a gép között, hanem az egyike éppen úgy kihasználják, mint a másikat. A munkavédelmi berendezések teljesen hiányoznak a kapitalista államok üzemiben és évenként ezer és ezer munkásbaleset fordul elő. A munkaképtelenné vált dolgozókat pedig minden kereséssel lehetőséggel nélkül, rokkantsággal nyugdíj hiányában az utcára kerülnek. Éppen ezért még emlékeztetünk a Brailianek tulajdonát képező zenei cellulózgyárban 1939-ben történt óriási robbanás, amelynek 93 munkás esett áldozatul, vagy a Budjalu-konzern tulajdonát képező Lápény-műveknél 1940-ben történt robbanás, amely alkalommal 50 munkás életét vesztette. A polgári földesuri kormányoknak eszük ágában sem volt munkavédelmi intézkedéseket fogana-

Az üzemekből és gyárakból, valamint az irodákból naponta jelentések számulnak be arról, hogy azok a lelkes munkavállalások, amelyek az Októberi Nagy Szocialista Forradalom tiszteletére megindított szocialista munkaversenyek keretében történtek, jelentős eredményeket és sikereket hoznak a termelés és a munka termelékenységének növeléséért folytatott harcban. Nap, mint nap növekedik azoknak az üzemeknek és gyáraknak a száma, amelyeknek dolgozói befejezték már első Allami Tervünk előirányzatait és 1950-re dolgoznak.

A zsilvölgyi szénbányákban, ahol a szocialista munkaversenyek helyes megszervezésével már eddig is igen szép eredményeket értek el, újabb és újabb csoportok kezdik meg a munkát az 1950. évre. Az augusztus 23-ai tiszteletére megindult szocialista munkaversenyek keretében jelentős eredményt értek el a lupényi bányában dolgozó Vlad Samuila és Keesei János bányászok csoportjai. Ez a két bányászcsoporthoz Pap Lajos élbányász példáját követve, a munka jobb és észszerűbb megszervezésével befejezte az 1949. évre előirányzott termelési tervet és augusztus 18-óta már 1950-re termel.

A folyamati hajózási egységei is a szocialista munkaversenyek

keretében nap, mint nap jelentős eredményeket érnek el. Így többek között, a „Decebal” uszály szeptember 1-én teljesítette az előirányzott szállítási tervet és azóta már 1950-re dolgozik. A Turku-Severini és Moldova közötti utszakaszon átlagban 22,809.600 tonna áruszállítást bonyolított le. Hozzá kell tenni, hogy az uszály csak április 1-én kezdte meg a szállítást, amikor a Dunán a folyami hajózási lehetőség vált az időjárási viszonyok következtében. A fenti utszakasz a Duna legnehezebben hajózható utszakasza. Az uszály személyzete a munka helyes megszervezésével kiküszöbölte a holtidőt és így 5 hónap alatt teljesíteni tudta az előirányzatot.

A fővárosi „Republica”-üzem dolgozói az Allami Terv első két negyedévében nyereganyagban összesen 70 millió lej megtakarítást értek el. Erőfeszítéseik eredményeképpen megnövekedett az üzem igazgatói alapja és így lehetővé vált, hogy a munkában kitűnt munkásoknak 5 millió 100 ezer lej jutalmat osszanak ki. Az üzem dolgozói most még nagyobb lelkesedéssel és erőfeszítéssel dolgoznak, hogy tovább vigyék az Allami Terv teljesítéséért és túlszárnyalásáért folytatott harcot.

Harry Pollitt, az Angol Kommunista Párt főtitkára hangsúlyozta:

Csak a Szovjetunióval való baráti politika állíthatja helyre Anglia nemzeti függetlenségét

LONDON. — (Agerpres.) Harry Pollitt, az Angol Kommunista Párt főtitkára Glasgowban beszédet mondott és többek között ezeket mondta:

— Angliában küszöbön áll a hatalmas támadás a dolgozók életszínvonalának lesüllyesztésére. Ez rejlik a hazug és rosszakarátu szöveg mögött, amelyekkel meg akarják tévesztetni az angol munkásokat.

Beszéde további során hangsúlyozta, hogy Bevin és Cripps nem azért utaztak Washingtonba, hogy ott megvédjék Anglia érdekeit, hanem azért, hogy Angliát politikai, gazdasági és katonai szempontból kiszolgáltassák az Egyesült Államoknak.

Az angol szakszervezetek szerepéről beszélve Pollitt hangsúlyozta, hogy a szakszervezetek tagjainak a feladata, hogy meggyűlölsék Attlee és Churchill terveit, amelyek a gazdasági válsághoz, a munkanélküliséghez és a háborúhoz vezetnek. Különösen harcolnia kell az angol font leértékelése és az Anglia leigazására irányuló politika ellen. Követniük kell, a barátság és kereskedelmi kapcsolatok elmélyítését a Szovjetunióval.

Végül a főtitkár kifejtette, hogy Angliának a Szovjetunióval és a világ haladószellemű népeivel szemben jelenleg gyakorolt háborús politikáját meg kell változtatni, mert csak a Szovjetunióval való baráti politika állíthatja helyre Anglia nemzeti függetlenségét.

UJABB HATÁRSÉRTÉST KÖVETKEZTET EL A GÖRÖG MONARCHO-FASISZTÁK

TIRANA. — (Agerpres.) Az albán távirati iroda jelentése szerint a görög monarchofasisták szeptember 1-én és 2-án újabb négy kihívó határsértést követtek el. Így a monarchofasisták Laszkovi, Kornej, Biliszi és Jergu környékén követtek el határsértéseket.

LETETTE A FOGADALMAT AZ ÚJ MAGYAR KORMÁNY

BUDAPEST. — (Agerpres.) A magyar kormány szeptember 2-án minisztertanácsot tartott, melyen elhatározták, hogy a Magyar Népköztársaság új alkotmányának érvénybelépése következtében a kormány benyújtja lemondását. Dobi István miniszterelnök szeptember

3-án benyújtotta a köztársasági elnöki tanácsnak a kormány lemondását. Az elnöki tanács szeptember 5-i ülésén kinevezte az új magyar kormányt, melynek összetételében nem történt semmi változás.

Ugyancsak szeptember 5-én az új kormány tagjai Szakasits Árpád, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke előtt letették a hivatalos fogadalmat.

ISMÉT CSÖKKENTETÉK A TEJADAGOT ANGLIÁBAN

LONDON. — (Agerpres.) Az angol közellátási minisztérium bejelentette, hogy vasárnaptól kezdve ismét csökkentik Angliában a tejadagokat.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK NEPE TILTAKOZIK A PAUL ROBESON ELLENI LINCSELESI KISÉRLET MIATT

NEWYORK. — (Agerpres.) Az Amerikai Állampolgárok Bizottsága a legerélyesebben tiltakozik a Peekskill-i véres incidensek miatt, ahol mint ismeretes fasiszta huligán bandák véres verekedést provokáltak és

meg akarták lincselni Paul Robeson világhírű néger énekest, a bátor amerikai demokrata harcost.

Az Amerikai Állampolgárok Bizottságának tiltakozó gyűlésén Paul Robeson, valamint Benjamin Davis Newyork város tanácsosa is felszóltak. A felszóllók a legerélyesebben tiltakoztak a Peekskill-i huligán támadás ellen. Paul Robeson kijelentette, hogy még nagyobb határozottsággal folytatja a fasiszmus elleni harcot. Beszédében rámutatott arra, hogy a rendőrség, ahelyett, hogy a Peekskill-i népgyűlésen részvevő békes amerikai polgárokat védelmezte volna — résztvett a huligán bandák aljas támadásában.

DEFICITTEL ZÁRULT IZRAEL KERESKEDELMI MÉRLEGE

TEL-AVIV. — (Agerpres.) Izrael állam külkereskedelmi hivatalának közleménye szerint Izrael államnak augusztus 20-án lejárt 11 hónapos külkereskedelmi mérlege 45 millió font hiánnyal zárult.

tosítani, mert legfőbb érdekük a minél nagyobb haszon volt.

A tőkés államok nyomorúságos munkaviszonyai százakkal szedik áldozataikat. Az Egyesült Államokban különféle betegségek és balesetek következtében, évente 250 ezer ember válik rokkantná. Egy nemrégiben készült statisztika adatai szerint Franciaország szénbányáiban alig két hónap alatt 61 haláleset és 12 ezer sebesülés történt, 500 ember pedig egész életére rokkantná vált.

Egészen más a helyzet a Szovjetunióban ahol már a szocialista társadalmi rendet megteremtették és ma már a kommunizmus építéséért harcolnak, valamint a népi demokratikus államokban, amelyek a szocializmust építik.

Országunkban a munkavédelmi tőlvál később vezetők be-

mint a többi országokban. A múlt rendszernek kormányal ezt azzal indokolták, hogy Romániában balesetbiztosításra kevésbé van szükség, mint másutt, mert a lakosság túlnyomórésze mezőgazdasággal foglalkozik. Ezért, népi demokratikus rendszerünk, a munkavédelem megszervezéséhez. Ma már — amint Stolica Gheorghe, az OSZT titkára cikkében írja: Unagymértékben megjavult a vállalatok higiénája, mindentől jó világítás és megfelelő szellőztetés vezettek be. Az üzemeket védőberendezésekkel szorítják fel és a fizikai munka megkönnyítésére a gépi-berendezések egész sorát szerelték fel. Ugyanakkor, tud-

mányos kutatásokat végeztek a munkaviszonyok megjavítása érdekében.”

Hazánkban a munkavédelmi intézkedések szigorú betartása a lehető legkisebbre csökkenti majd az itt-ott még előforduló balesetek számát. A munkavédelem megszervezésében jelentős lépést érünk el, ha követjük Luca László, a RMP Központi Vezetősége titkárának értékes tanácsát, „feljes érvényesítést lehetőséget kell biztosítani az egyéni kezdeményezések és fel kell használni azokat az ötleteket, amelyeket maguk a munkások sugallhatnak a munkaviszonyok megjavítására. Sokhelyütt lehetőség mutatkozik arra, hogy egyszerű, jelentéktelen költségeket igénylő intézkedésekkel, szervezéssel és észszerűsítéssel jelentős eredményeket ér-

jünk el a munka biztonsága és a munkahigiénia terén.”

A munkavédelem megszervezése újabb lépés a szocializmus építésében. Minden dolgozónak feladata és erkölcsi kötelessége, hogy támogassa munkájában a pártszervezeteket, a szakszervezeteket és a munkavédelmi szakfelügyelőket. A munkavédelem döntő tényező a dolgozók munka- és életviszonyainak megjavításának, a termelés és a munka termelékenységének növelésében mert ha kedvező munkakörülményeket biztosítunk a dolgozó tömegeknek, biztos győzelemre vesszük azt a harcot, amely első Allami Tervünk teljesítéséért és túlszárnyalásáért folyik hazánkban és amely vég-eredményében a városi és falusi költék és szellemi munkások jobb és boldogabb életét jelentli.

Fokozza politikai tudományos kulturális munkáját az ARLUS

Országunk hatalmas arányú átalakulása és gyors fejlődése elképzelhetetlen lenne a nagy Szovjetunió baráti támogatása, sokoldalú, az élet minden területére kiterjedő tapasztalatának felhasználása nélkül. A Szovjetunió segítségével alakítjuk át s fejlesztjük ki iparunkat és mezőgazdaságunkat s ezzel párhuzamosan művelődésünket is. Eppen ezért, a Szovjetunióval való minél szorosabb barátság kiépítése, a szovjet munkamódszerek s művelődés elméleti és gyakorlati elsajátítása a szocializmus felő haladó Népköztársaságunknak létérdeke. Ez a tény teszi elsőrendű fontosságúvá az ARLUS munkáját.

EGYRE GYORSULÓ fejlődésünkhöz mérten, megalakulásának első évétől az ARLUS is hatalmas fejlődést mutat, minden szempontból. Rendezvényei nemcsak mennyiségileg gyarapodtak, de minőségileg is tökéletesebbé váltak; egyre több könyvet és folyóiratot ad ki és népszerűsít, előadások ezreit tartja, s munkájába egyre nagyobb arányban vonja be a munkásságot is. Az ARLUS tagjainak száma ma már meghaladja a 3.600.000-et; üzemekben, intézményekben, iskolákban — mindenütt vannak és állandóan alakulnak ARLUS csoportok.

KOLOZSVARON az ARLUS fiókjá mellett 11 alszervezet működik s a megyében minden járás székhelyén van ARLUS-fiók.

Nagy fontosságának tudatában s munkájának tökéletesítése céljából a kolozsvári ARLUS versenyre hívta ki a marosvásárhelyi fiókot. Ezzel együtt munkaverseny indult az egyes kolozsvári fiókok között is. A verseny eredményeképpen a tervbevett 250 előadás helyett ennek szinte kétszeresét, 443 előadást rendeztek augusztus hónap folyamán. Az előadások közül a helyi szakszervezetek kultúrcsoportjai segítségével 180 művészi műsorral volt egybekötve. Tanulmányi körök dolgozzák fel az előadások anyagát s ezekbe egyre nagyobb számban sikerül bevonni a munkásokat.

AZ ELŐADÁSOK az aktuális kérdéseket ölelték fel, főként a béke megvédésére irányuló küzdelmet s a babonák elleni harcot. Emellett természetesen szakkérdéseket is dolgoztak fel, falvakon pedig földművelési kérdésekkel is foglalkoztak. Nagy súlyt fektettek az előadások minőségére is. A szervezési és művészi munka tökéletesítése kollektív munkával vált lehetségessé.

A kolozsvári ARLUS rendezésében augusztus hónap folyamán mozgósító hatású előadást tartottak a Szovjetunióban tanuló ifjak tanulmányairól, s általában a Szovjetunióban tapasztalatról. Augusztus 23-án, a kolozsvári ideiglenes bizottsággal karöltve s a szakszervezetek, egyes intézmények és üzemek kultúrcsoportjai segítségével nagy népünnepélyt rendezett a sétatéren s ezzel nagymértékben hozzájárult felszabadulásunk évfordulójának méltó megünnepléséhez.

AZ ELMULT HÓNAP folyamán az új szemléltető anyag kibocsátásában is felülmúlták a tervet. Nyolc új vitrin készítése volt tervbe véve szovjet dokumentációs anyaggal s ehelyett az ARLUS 27-el bővítette ki a meglévő vitrinek számát. Ebben a munkában az egyes fiókok és körök is kivették részüket. Különösen kitűntek az augusztus 23. tiszteletére készített vitrineikkel a CFR az „Előre” sörgyár, a Vízművek, Villamosművek és sok más üzem és intézmény. A munkásság és parasztság szövetségének minél szorosabbá tétele céljából a kolozsvári gyárak és üzemek munkásai számos vitrint ajándékoztak a falvak dolgozóinak.

A falvak gazdasági és kulturális színvonalának emelése szolgálatába állnak az ARLUS kiállításai is. Példaképpen említhető meg a kondilonai első kollektív gazdaságban rendezett „Micsurin” kiállítás, mely a micsurini elmélet magyarázatát adja szemléltető módon, román és magyar nyelvű magyarázó szöveggel, s ezzel is támogatja a Szovjetunió mezőgazdaságában elért eredmények

elsajátítását. A sármási „Milyen a szovjet munkás élete” című kiállítás a szovjet munkásság kulturális életét mutatja be.

MINDEZEK azonban az ARLUS munkájának csak egy részét képezik. Feladatai közé tartozik a Szovjetunió eredményeit ismertető könyvek, brosrak és folyóiratok terjesztése és népszerűsítése, olvasóköri szervezése, káderiskolák létesítése. Rövidesen megindul az orosz nyelvtanfolyam is. Számtalan kérés érkezett a kolozsvári ARLUS-hoz ilyen irányban munkásoktól, katonáktól és értelmiségiektől, s ez egyik bizonyítéka annak, hogy Népköztársaságunk dolgozóinak körében a Szovjetunió nagy népszerűségnek örvend.

Nagy programja van az ARLUS-nak a jövőre vonatkozólag is, s ennek egyik része november 7. előkészítése. Fokozódó lendülettel folytatja politikai, tudományos és kulturális munkásságát minden téren. A „művész szobában” a tanév megnyitásával kapcsolatos új vitrinek anyagát állítják össze szemléltető képpé.

A megindított szervezési mozgalom bebizonyította, hogy Kolozsvár lakói örömmel állnak be az ARLUS tagjai sorába, egyre nagyobb számban s közkeveltségnek örvend mindkét lapja a „Veac Nou” és az „Uj Század”. Együttal azt is bizonyítja ez a tény, hogy a dolgozók tisztában vannak a Szovjetunió által nyújtott hatalmas segítség értékével.

(O. L.)

Üdvözlét a fiataloknak

A fényoszlopok közt, kezek viharában,
Most úgy látszik, hogy elrepül a tér.
Milió a szárnya: tenyerek és kendők.
Kezek: barna, fekete és fehér.
Ha fölszállnának, mint szabad galambok,
Elfednék fönt a csillagos eget,
Erős énekünk növekedve szálljon,
Vihar legyen a hat földrészt felett.

Ne olyan, mely fut csordaként vetésen,
Ne olyan, mi termésre hoz jeget,
Olyan legyen, milyen jön márciusban
A hó fölé, felhőt hajtó s meleg.
Amely a fákat élni megtanítja,
Köröttük és rajtuk szorgoskodik
És van gondja minden esonttáfagyottra,
Tornyos fától a törpe füvekig.

Barátom, a fiatalok élnek
Börtönben is és pincebolt alatt,
Hozzánk szóljon, szél legyen ez ének.
Mely torkunkból itt forrón fölszakad.
Legyen vihar, hat nagy földrészt előntson
S ki már ifjan a halálra figyel,
Rossz sorsában a dalunkat meghallja,
Minket lásson süppedt szemével.

Mert ahol van, bár ágyuk égre néznek
S vadászgépekkel tömötték terek,
A gépek között átzúdul az ének,
Rázza őket, mint vén falevelet.
A zsarnokságok foszladoznak széjjel,
Mint viharzótt felhődarabok,
Hatalmas csillag közeleg a földhöz,
Életet ad és vörösen ragyog.

DARAZS ENDRE

Csájkovszkij élete

című filmet pergette nemrég a kolozsvári Uj Idők-mozgó. A Mestschfilm készítette ezt a remek szovjet filmet Csájkovszkij születésének századik fordulója alkalmából 1940-ben. Játsva megismerheti e filmből mindenki a nagy orosz zeneszerzőnek életét és művészetének lényegét. Látjuk a mester szülőfaluját, azt a tájat és környezetet, mely megihlette akkor, mikor remekműveit alkotta. Mialatt a festői

orosz táj megjelenik a vásznon, szól Csájkovszkij muzsikája és érezzük mennyire összeforrt ez a muzsika a környezettel, melyből teremtődött. Előttünk a ház belső berendezésével, úgy ahogyan ott hagyta Csájkovszkij akkor, mikor kiesett kezéből a toll, mellyel a n pzenéből csirázott Andante cantabillát (op. 11) írta. A film zenéjét összeállító B. M. Jarustovszkij a legjellegzetesebb műveket varázsolja a hallgatóság elé.

Nem, mint opera, hanem mint egy darab igaz élet szíval meg leghíresebb dalművének az Onyeginnek világhírű Lenszkij-áriája. I. C. Koszlovskij ugy énekl, mintha mesélné, mintha énekelve beszélné el ennek a szerelmes ifjunak szívbéli örömet és bánatát. Jobban és igazabban ezt színpadon énekes nem tudja megcsinálni. Hiteles és igaz, őszinte és meggyőző minden, olyan, ahogyan a zeneszerető azt magának megálmodhatja. Ilyen a „Pick Dáma” remek részlete is, melyet F. S. Petrov jelenít meg kiváló énekesnő-partnerével. A mi operanékesek és rendezőink meg kellene nézzék ezt a filmet, hogy lássák, mit jelent a realizmus a dalművészetben. Csak egy-egy ilyen operajelenet felvétele győzi meg az embert arról, hogy az opera léte igenis jorosult és távolról sincsen halálra ítélve. Csájkovszkij „A vaida” című első színpadi művéből H. S. Csiubenki énekel mestertien egy részletet.

Minden káprázatot felülmul egy balletjelenet a „Hattyúk tava” című táncjátékból. Szobtet almodni nem lehet, tökéletesen nem lehet klasszikusan táncolni. M. Saniro rendezése e táncjelenetben káprázatos. És a négy táncosnő művésze is utólrhetetlen. Mccértjük azt, hogy az orosz balletművészet miért áll, első helyen a világon. Két dalszínházunk táncosai és koreográfusai rengeteget tanulhatnak a jelenetből.

Csájkovszkij gyönyörű Románct énekl mesteri módon M. O. Reisen dalénekes olyan emberien, olyan meghatóan, hogy szövegét még az is kíta-

lálhatja, aki egy szót nem tud oroszul.

Részletek szólnak meg a mester első és utolsó szimfóniájából a Nagy Akadémiai Színház zenekarának előadásában. P. Steinberg vezényletével. Látjuk a zenekar egyes hangszercsoportjait munkában, a csellók búgnak a „hatodik” lassu részében és az listdobos csalhatatlanul kezeli hangszerét a Moszkvai Filharmónikus Zenekarban, A. I. Orlov pálcája alatt.

A filmet egy hangversenyjelenet zárja le, melyen Flier a remek zongorista a B-dúr zongoraverseny záró tételét játsza felejthetetlenül. A szívünk fájt, hogy a remek film olyan hamar a végéhez ért. (L.)

DOLGOZÓK!

Olvassátok el mindnyójan

című regényét, A falusi osztályharc mindennapi küzdelmeiben példát, buzdítást és utmutatást nyújt. Olvasás közben tanultok és szórakoztok. Kapható minden könyvesboltban. Postán is megrendelhető az alábbi címen:

Centrul de Difuzare a Cartii Reprzentanta Cluj, Str. Horea Nr. 8.

TANULNI AKARUNK!

Az őszi este csillagvilágításos sötétségébe fehér fényvel világítanak a ludasi MNSz helységének kivilágított ablakai. Énekhangok szűrődnek ki az utcára.

— Dalárdánk tanul be új énekszámokat — mondja valaki az ajtóban.

A bolti helyiségből átalakított szervezeti teremben szép számmal gyűltek össze a jóhangú nők és férfiak. Szarvas Dénes, a helybeli iskola titkára vezeti az énekpróbát és a jelenlevők között ott találjuk az iskola igazgatóját, tanítónőt is.

Szorgalmasan, kedvvel folyik a tanulás. Valaki a dalárda nőtagjai közül férjhez megy, annak az esküvőjére szánták kedves meglepetésnek a sok boldogságot kívánó énekszámot.

Az új ének már, egészen jól megy. A basszus is tudja, hol és mikor kell belevágni s az ált sem téveszti el a szöveget. A dalárdisták megérdemelnék néhány percnyi szünetet. Nevetgélő csoportokra szakadnak az előbb még

a közös munka fegyelmével összefogott dalárdisták. A szoprán elkeveredik a tenorral és az alt a basszussal.

— Egész nap a mezőn dolgoztam — mondja egy magas, jól megtermett fiatalasszony, — szinte jólesik most ez a kis énekpróba.

Az egyik sarokban néhány nő és férfi valamun vitatkozik. Közlebb lépünk hozzájuk. — Már a harmadik vasárnapja marad el a politikai előadás — méltatlankodik az egyik egyszerűen öltözött asszony —, pedig olyan kedvvel gyűltünk össze. Valamit tenni kellene, hogy megtarthassuk.

A jólinduló politikai nevelő előadássorozat a marosludasi MNSz rendezésében hirtelen félbeszakadt. Az előadásokat nem tartják meg.

— Köszönjük az embereket. Sok a munka ebben az időben. Cséplés, behordás, tarlóhántás, aztán már itt van az őszi vetési munka is, — így beszélnék egyesek. Komolyarcú, középkorú asszony nyomul előbbre.

— Nem így van ez egészen — jelenti be különvéleményét azokkal szemben, akik indokolt keresnek a politikai nevelő előadásának félbeszakadására.

— Nem így van ez egészen — folytatja —, mert vagyunk itt néhányan, akik igenis szeretjük ezeket az előadásokat. Olyan dolgokat ismertünk meg ezeken keresztül, amelyekről sohasem volt alkalomunk hallani.

— Így van ez — szólal meg a sarokból szintén egy asszony, akiben a MNSz takarítónőjére ismerünk — mi tanulni akarunk, mert eddig nem tanulhattunk és nekünk nagy szükségünk ezekre az előadásokra.

A szünetnek vége van. A dalárdista csoportok a további próbára sorakoznak fel. Ujra felcsendül az alt, a szoprán és a basszus. Magasra szárnyal a jóhangú dalárda jókívánásokat tolmácsoló éneke. Szép a dalárda lelkes munkája, de ez még nem elegendő. Nagyon fontos a megszakított politikai előadások má-

előbbi megszervezése és folytatása.

— Akik hiányolták — és teljes joggal — a szervezeti életet magasabb színvonalra emelő nevelő előadások megtartását, most komoly arccal ott ülnek a kályha mellett a sarokban. Csatlós Istvánné építőmunkás felesége, háromgyermekes és Solyom Józsefné, egyhaldas újjazda felesége, hatgyermekes családanyja.

— Mi tanulni akarunk, mert eddig nem tanulhattunk — hangzott el az előbb a kívánság ajkukról. Erzik a tudás, a politikai fellétszültség hiányát és egészséges, becsületos akarattal meg akarják szerezni ezt a maguk számára is.

A demokratikus tömegszervezeteknek, így a MNSz ludasi szervezetének is, a tömegek politikai nevelése elsőrendű feladata és ennek a munkának teljesítésére meg kell találni a módot és lehetőséget.

Szeptember 25-ike a „Scanteia Napja”-nak ünnepe

Az ország dolgozó népe szeptember 25-én ünnepli a „Scanteia Napját”, a Román Munkáspárt Központi napilapja legális megjelenésének ötödik évfordulóját.

A dolgozó nép szeretete ünneppé avatta ezt a napot. A „Scanteia”, amely az illegálitás súlyos éveiben minden veszélyt és akadályt leküzdve, a Párt szavát követte és bátorította a dolgozók millióit és amely a felszabadítás után is következetesen mutatta a jobb élet felé vezető utat, az egész munkásosztály szívébe zárta és évfordulója az egész munkásosztály ünnepe is.

Az ötödik évfordulónak különös jelentősége van. Ez a nap egybeesik a „Scanteia Háza” fel-

építésének előkészületeivel. A RMP Központi Vezetőségének Politikai Irodája — mint ismeretes — elhatározta hatalmas grafikai központnak felépítését. Ez az országunkban páratlanul nagy szabású intézmény — amelynek felépítését és felszerelését a Szovjetunió önzetlen baráti segítségével teszi lehetővé — biztosítja majd a Párt sajtójának és könyvkiadványainak olyan példányszámu növekedését és technikai megjavítását, amelyet országunk egyre emelkedő kulturális színvonala megkövetel.

A dolgozók az ország minden városában fényes külsőségek között ülik meg ezt a napot.

Megbélyegzik a Vatikán népelles politikáját a zilahi katolikus tanárok és tanítók

Az RNK katolikus állampolgárainak hatalmas többsége megbélyegzi a pápa kiközösítő határozatát és jogos felháborással visszautasítja a nyugati dollár imperialisták háborús

életpolitikáit szolgáló pápai politikát.

A napokban ilyenértelmű határozatot hoztak a zilahi tantestületi átképző tanfolyam római katolikus vallású hallgatói,

amelyben tiltakoznak és felhívják a vármegye többi katolikus tanerőit is, hogy a béke érdekében kifejtett harcukban álljanak melléjük és fejezzék ki tiltakozásukat a Vatikán népelles politikája ellen.

Gheorghe Florescu az IMSz titkára a DIVSz kongresszusa elé terjesztette dolgozó ifjúságunk javaslatait

BUDAPEST. — Az Agerpres-hírlap híradása külön tudósítja a Demokrata Ifjúság Világszövetsége második kongresszusának vasárnapi ülésén Gheorghe Florescu, a RMP Központi Vezetősége tagja, az IMSz Központi Vezetőségének titkára, a RNK küldöttségének vezetője szövegét. Nagyhatalú beszédét kivonatolva közöljük.

„Eltársak, barátaim! A RNK dolgozó ifjúsága millióinak forró és testvéri harcos üdvözlését tolmácsolom a Világifjúság Kongresszusnak. Küldöttségünk felhasználja az alkal-

mat, hogy testvériesen üdvözölje a magyar ifjúságot a meleg fogadtatásért és a nekünk nyújtott vendégszeretetért. Mindnyájan hallottuk a végrehajtó bizottság Guy de Bolsson által előterjesztett jelentését, amely teljes mértékben tükrözte azt a gazdasági tevékenységet, amelyet a világ ifjúsága fejtett ki a londoni konferencia óta eltelt négy év alatt.”

A továbbiakban Florescu Gheorghe hangsúlyozta: „A marshallizált országokban a demokratikus ifjúságnak ádáz harcot kell folytatnia a fasizmus ellen, míg a dicsőséges Szovjet Hadsereg által felszabadított országokban egészen más a helyzet.

Mat, hogy testvériesen üdvözölje a magyar ifjúságot a meleg fogadtatásért és a nekünk nyújtott vendégszeretetért. Mindnyájan hallottuk a végrehajtó bizottság Guy de Bolsson által előterjesztett jelentését, amely teljes mértékben tükrözte azt a gazdasági tevékenységet, amelyet a világ ifjúsága fejtett ki a londoni konferencia óta eltelt négy év alatt.”

3. Mind az Ifjúság Napja, mind a Világifjúsági Hét ebben az évben jelentős sikerek voltak a béke és a demokrácia világtáborának megerősítéséért folyó harcban. Ugy véljük, hogy e két alkalmat felhasználva, még jobban fokozhatjuk erőfeszítéseinket és a Világifjúság Hétét minden évben az ifjúság még erőteljesebb és még szervezettebb megnyilvánulásává tehetjük.

4. Javasoljuk továbbá, hogy a Találkozó az ifjúság hagyományos időszakokkénti megnyilvánulásává váljon és amennyiben javaslatunkat elfogadják, igen megtisztelva éreznénk magunkat, ha a legközelebbi Világifjúsági Találkozót országunkban látnánk vendégül.

A továbbiakban Florescu Gheorghe rámutatott arra, hogy az angol-amerikai imperializmus a béke és a demokrácia elleni harcában főfegyverként használja a sötét ideológia terjesztését. A DIVSz-nek a feladata, hogy harcoljon az imperialista ideológia ellen és tevékenyen járuljon hozzá az imperialistaellenes ideológiai arcvonal megerősítéséhez. E célból — mondotta Gh. Florescu — javasoljuk az ifjú írók, művészek és újságírók világtalálkozóinak összehívását, ahol megtárgyalják majd ezeket a kérdéseket és megállapodnak abban, hogy a DIVSz évente díjjal tünteti ki a béke és a haladás szolgálatában álló legjobb művészi munkáikat.

Beszéde befejező részében Gh. Florescu a következőket mondotta:

— Mi, a RNK ifjai, a legelközelebb fogunk harcolni a kongresszus által meghozandó határozatok végrehajtásáért.

Megfogadjuk, hogy tártárcsákkal harcolunk a háborus uszítók ellen, hogy hűvek maradunk a DIVSz eszméihez, minden erőnkkel támogatjuk nemes akcióit.

Éljen az egész világ ifjúságának egységes harca a békeért és a jobb életért!

Éljen az egyre erőteljesebb Demokrata Ifjúsági Világszövetség!

Éljen a hősiességes szovjet ifjúság és a dicsőséges Komszomol, az egész világ demokratikus ifjúságának élcsapata!

Éljen a népek lángészül tamlója és vezetője, az ifjúság legnagyobb barátja, Sztálin elvtárs!

A bolgár nép ünnepe

Szeptember 9 — Bulgária nemzeti ünnepe alkalmából emlékezzünk a bolgár nép örökös szabadságtörkevéseire, amelyeket nem tudott megtörni a félezer esztendő török rabság sem. A XIX-ik században egymás után törtek ki a bolgár nép felkelései és a bolgár nép, orosz segítséggel 1878-ban kivívta függetlenségét.

A német imperializmus azonban Ferdinánd és Borisz királyokon, a német származású uralkodókon keresztül behatolt Bulgáriába. 1918-ban a frontharcosok Szófia ellen akartak vonulni, hogy megszabadjítsák az országot az idegen királytól. Ezt a felkelést a reakció vérbefojtotta. Következő években sztrájkokban jutott kifejezésre a bolgár nép szabadságvágya, míg 1923-ban kitört egész Bulgária területén a történelmi nevezetességű szeptemberi fasisztaellenes felkelés, melyet a Kommunista Párt vezetett és amelyeket a nemzetközi munkásmozgalom legendáshírű harcosa, Georgi Dimitrov és Vaszili Kolarov, a Bolgár Népköztársaság jelenlegi miniszterelnöke, — a két kitűnő munkásvezető irányított. Hogy az 1923-as fasisztaellenes felkelés nem sikerült, főképpen a munkásosztály és a parasztság közötti szoros kapcsolat hiányával magyarázható. De az 1923-as felkelés vérbefojtásának és az ezt követő szenvedések tanulságai megtanították a bolgár népet arra, hogy csak a munkásosztály és a dolgozó parasztság szoros szövetségével és az összes fasisztaellenes erők teljes egyesítésével érhet el eredményt. Ezek a tanulságok eredményezték, hogy később sikerült idejében megteremteni a munkások és parasztlak szövetségét, amely a Hazafias Front alapja lett.

A mikor Hitler hordái 1941-ben megróhták a Szovjetuniót, mindenki érezte, hogy ült a cselekvés ideje. Négy nappal a fasiszták gaztette után, a bolgár partizánok első csoportja már megkezdte Razlog környékén tevékenységét, Nikola Parapunov vezetésével. Ettől kezdve a fasiszták Bulgáriában már akkor is megremegtek, ha valaki a partizánokat megemlítette. A bolgár kommunisták irányításával fokozatosan az egész országban megalakultak a Hazafias Front helyi szervezetei, erős harcosszövetségben egyesítve a munkásság, parasztság, haladó értelmiség és hadsereg legjobbjait.

1943 elején a nemzeti ellenállási mozgalom megszervezte a fasisztaellenes katonai alakulatának kereteit is. A nemzeti ellenállási mozgalom vezérkara kidolgozta a későbbi katonai hadműveletek tervét. A Szovjet Hadsereg diadalutjának sorozatával nöttön-nött a fasisztaellenes ellenállási mozgalom ereje Bulgáriában is! A nép erejének köszönhető, hogy a bolgár monarchofasiszták egyetlen bolgár katonát sem merészeltek a keleti frontra küldeni. Amikor a Szovjet Hadsereg megjelent Bulgária határain, hatalmas lendülettel bontakozott ki a fasisztaellenes felkelés, amely a permyiki szénbánya vidékéről indult ki, és azután egész Bulgáriára kiterjedt. 1944 szeptember 9-én a bolgár nép kezébe vehette saját sorsának intézését és megszerezte az államhatalmat.

Dimitrov a Hazafias Front második kongresszusán a szeptember 9-i eseményekkel kapcsolatban ezeket mondta:

„Szeptember 9-én a fegyveres népfelkelés kiragadta a kormányzást a kapitalista burzsoázia, a kizsákmányoló monarchofasiszta kisebbség kezéből. És ez a hatalom a nép kezébe ment át, annak a népnek a kezébe, amelynek vezetőreget a munkásosztály alkotja. Az 1944 szeptember 9-i fasisztaellenes népfelkelés nagy átalakulást hozott Bulgáriában. Történelmi fordulatot eredményezett forradalmi-politikai, gazdasági, szociális és kulturális téren. Lehetőséget adott, hogy megteremtjük azt az új társadalmi rendet, amelyben az ember többé nem zsákmányolhatja ki embertársát.”

Az uralomra került bolgár nép küzde hazájából, sőt messzire kergette országát határain kívül is a Hitler-fasisztákat megszüntette a népelles törvényeket és rendeleteket, helyreállította az addig elnyomott nép jogait és szabadságát.

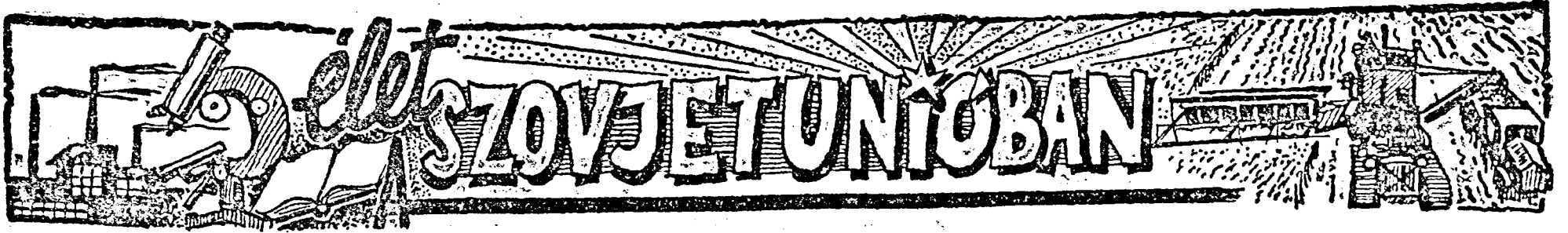
A bolgár I. hadsereg hősiességgel harcolt Jugoszláviában, Magyarországon és Ausztriában a III-ik Ukrán Front katonáival és így a Szovjetunió oldalán együtt résztvett a fasizmus elleni harcban.

A háború után a Hazafias Front kormánya, élén a kommunistákkal, a szakszervezetek támogatásával történelmi jelentőségű reformokat hajtott végre. Megvalósította a földreformot, államosította a magánipar jelentős részét és a bányákat, állami tulajdonba vette a bankok hálózatát és állami biztosító intézeteket létesített. Így sikerült már a háború utáni esztendőben Bulgária egész állami életét tervszerűvé tenni. A bolgár munkásság részvételével először két éves, majd pedig öt éves tervet dolgoztak ki.

Az ország sok vidékét villamosították, új nagyipari üzemek keletkeztek, kibővült a vasúti hálózat, új autópályák szeltek tá Bulgáriát, hatalmas szülők teszik lehetővé a vízierők megfelelő felhasználását. Az ipar behozta a fasiszta hordák által felidézett háborús veszteségeit.

A bolgár nép teljesen egyetértett a bolgár munkásosztály rettenthetlen harcosával, Dimitroval abban, hogy Bulgáriának egy-let évtized alatt utol kell érnie építkezés, ipar, tudomány és technika terén mindazt, amit más országok évszázadok alatt valósítottak meg.

1944 szeptember 9-ének emléke azt jelenti, hogy ezen a napon a Hazafias Front élén a kommunistákkal — olyan utakat tárt fel Bulgária számára, amelynekhez egész történelme során nem juthatott. A bolgár nép ezeken az utakon tovább haladva szemelött tartva a baráti szovjet állam népeinek példáját, újabb hatalmas eredményekhez jut majd. Miként a Szovjetunió népi — a Bolsevik Párt és Sztálin generalisszimusz szenális vezetésével — legyőzték a legnagyobb nehézségeket, hogy megalkossák a szocialista államot, úgy Bulgária is bátran és következetesen halad a szocializmus megvalósítása felé. A tegnap Bulgáriájának helyén az új életérős Bulgária épül fel, amely a Szovjetunió vezette hatalmas békétábor oldalán haladva harcol a népek testvériesüléseért, a tartós békéért.

Igy működik egy szovjet gabonabeváltó!

A kicsokörnyéki Perejaszlav-Hmelniczoje városból hatalmas topolyákkal szegélyezett magas töltés vezet a Dnyeper partján. A forgalom hasonlóan élénk, mint egy nagy ipari gócpont főútvonalán. Gépkocsikacavánok vonulnak, haladnak a dúsan megrakott szekerek.

A GABONABEVÁLTÓ bejáratához értünk. Ide igyekeznek a megrakott fuvarok. A gabonabeváltó jól felkészült az új termés fogadására. Gondosan kijavították, fertőtlenítették és kifehértették a gabonarekeszeket, ellenőrizték a gépeket.

A bejáratnál levő hídmérlegek hatalmas kétszárnyú ajtóhoz hasonlítanak. Baloldalon az autót, és a kocsikat a teherrel együtt méri le, a jobboldalon pedig a rakodóból visszatérő üres kocsikat.

A LABORATÓRIUMI ELLENŐRZÉS, a kirakodás, az okmányok kezelése és kiállítása percek alatt történik.

A büfé mellett sátorlap alatt asztalok és padok. A falon Lenin, Sztálin, a Párt és a kormány vezetőinek arcképe, az állam iránti kötelezettség pontos teljesítésére felhívó jelmontadók, továbbá egy jelzőtábla, amely feltünteti, miként áll a kolhozok beszolgáltatása. Az asztalokon friss újságok, folyóiratok, kézikönyvek, szépirodalmi olvasmányok.

Ez az agitációs sátor központja a begyűjtőhelynek, rendkívül alkalmas a kolhozok tapasztalatainak kicserélésére.

Ez évben a tavasz a Szovjetunió sok területén száraz volt, a nyár viszont szokatlanul esős. A kolhozok az emberek önfeláldozó munkája, a fokozódó gépesítés segítségével megbirkóztak a nehézségekkel. A tárlékonyosság, a népi leleményesség a gabonabeadás teljesítéséért folyó harcban szinte határtalan. A kolhozokban minduntalan új gabonaszállítási módszereket eszelnek ki. Az aratógépekre ötletes maggyűjtőket szerelnek, hogy egyetlen szem se hulljon el a földön.

A KOLHOZPARASZTOK LELKESEDÉSSEL beszélgetnek a segítségről, amelyet az állam nyújtott nekik. Az állam, hogy a kolhozisták-nak segítségére legyen a nagyobb mennyiségű gabona begyűjtésében, körzetenként öt gépkocsi-oszlopot és kilencvenhárom teherautót is rendelkezésre bocsátott.

A gabonabeváltónál éjjel-nappal munka folyik. A beváltót is háromszor annyi gépi felszereléssel látták el, mint tavaly. Folyton gördülnek a szállítók futószalagjai, ütemesen kopognak az adagológépek, megállás nélkül ömlik a búza az uszályhajóba, mint valami aranyatak.

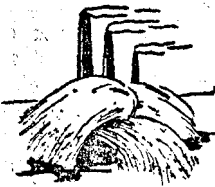
Szocialista versenyre léptek az arató-cseplőgépek dolgozói

Két híres kubáni arató-cseplőgépdolgozó a betakarítás kezdetén szocialista versenybe állott. A munka befejeztével számot vetettek a versenyben elért eredménnyel.

Konsztantin Borin két „Sztálinec 6” nevű iker arató-cseplőgéppel 1467 hektárról takarította be a termést. Ezzel a norma háromszorosát végezte el ezen a nyáron. Összesen 2.300.000 kiló gabonát csépett ki.

A. Oszkzin ugyanolyan típusú arató-cseplőgéppel 1435 hektár termését aratta le és 2.400.000 kiló gabonát csépett ki.

Az arató-cseplőgép egy másik mestere, a Sztálingrád vidékéről való Arhim Oszkin, 1700 hektár termését takarította be és 1.600.000 kiló gabonát csépett ki.

Város a pusztia helyén

A magnitogorszki kohó élmunkásainak találkozásán, 1933 augusztusában Szergo Ordzsonnikidze ezt mondta:

— Három-négy évvel ezelőtt itt csupasz sztyepe volt. Ma gigantikus építmény áll, amelybe félmilliárd rubelt fektettünk. Minden élmunkás szerezze meg a három-négy évvel ezelőtti képet erről a helyről és akassa ki otthon a falra. Minden élmunkásnál tulajdonában legyen egy ilyen kép és erre a képre mutatva oktassa gyermekét!...

*

Ma az Ural-tavat átvágó gáttól délre gránitpark vonul. A messzeségben, ahol még elmúlt századok élő tanujaként állt Sztraja Magnitka kozákfalu, kezdődik az ez évben ültetett erdővédelmi sáv. Délnyugaton, közelebb a tóhoz, kibontakoznak az erdei falkola körvonalai és a csaknem ötszáz hektárnyi gyümölcsös fái.

Ez a magnitogorszki újváros — a jobbparti városrész határa. A jobbparti városrész központjába a főtéren már ott diszelegnek a városi tanács épületei. A tó közelében az egész vidék csupa zöld. A kultúrpark strandfürdővel és csónakházakkal hetven hektáron terül el. A víz partján az úttörők palotája. A víz másik oldalán vendéglő.

A tó körül két tizenkételetes házra nyílik kilátás. Ezek a Machinov sugárút palotái és az ezzel érintkező Sztálin-sugárúton lakóházak állnak. A földszinten üzletek, kávéházak, fodrászműhelyek és mozik. A főútvonalak találkozási helyét, egy hatalmas teret, monumentális középteltek vesznek körül.

A gáton, amely az új és régi városrészt összeköti, villamos robot. Az új városban a szédületes iramban kibontakozó Magnitogorszkból ma már tízezer lakos él. A lakóházak mellett felépültek az iskolák, a könyvtárak és a kultúrpaloták. Az új utcákat hársfák szegélyezik, amelyeket úgynevezett téli eljárással ültettek a felolvasztott talajba.

A grandiózus méretekben folyó építkezéssel szorosan összefügg a Sztálinról elnevezett magnitogorszki kohászati kombinát termelőképességének növekedése. A városépítkezési grafikonja összefonódik a fémfeldolgozás növekedésének grafikonjával.

A szovjet gazdaság sikerei

A Szovjetunió legtávolabbi részeiből jelentik az ipari vállalatok, kolhozok és szovhozok újabb és újabb sikereit.

A Donyec-medence bányáiban az új munkamódszerekkel egyre újabb és újabb sikereket érnek el. Sztálin környéke bányáiban sok „Donyec” szénkombinátum, új típusú szállítóeszköz és más gép könnyíti a bányászok munkáját és emeli munkatermelékenységüket.

A Moszkva környéki szénmedence bányászai is kitűnő termelési sikereket mondhatnak magukénak. A „Moszkvaugol” és „Talaugol” kombinátumok bányászai hat hónappal teljesítették túl a terv előirányzatát.

Észtország parasztjai a jelen pillanatig háromezernél több kollektív gazdaságot létesítettek. Az észtországi kolhozokban megtörtént első aratás eredménye nagy sikert hozott, az ipari növények terméseredménye az előző évekénél jóval nagyobb volt. Az Észti Köztársaságban 550 millió rubel értékű terményt adtak el. Ez év tavaszán Észtország kolhozai az államtól tíz és tízezer tonna műtrágyát vásároltak.

Ahogy Alma Atából jelentik, a szovjet állam Kazahsztán kolhozainak nagy segítséget nyújt az állattenyésztés fejlesztésében. A vasasmarhatenyésztéssel foglalkozó mintagazdaságokat az állami mezőgazdasági gép- és traktorállományok is támogatásban részesítik. A Kazah Köztársaság kolhozaiiban és szovhozaiban egyre jobban bevezették a juhok villanygéppel való nyírását és a tehének villanygéppel történő fejését.

Jelenleg Kievdben száz és száz épületet építenek és tataroznak. Az építésszek vállalták, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulóján Kievdben befejezzék a százezer hektár területen megkezdett lakásépítést.

A minszki „V. I. Lenin” egyetemen jelenleg nagy sűrűségű forgás tapasztalható. Szász és száz diák és diáklány a köztársaság közeli és távoli pontjairól az egyetemi felvételi vizsgára készülődik.

A minszki egyetem Fehéroroszország legrégibb tanügyi intézménye. Az egyetem épületei egész városrészt alkotnak. Öt évvel ezelőtt az egyetem romhalma volt, ma teljes újjáépült.

A kujbisevi gördülőanyag üzemben újabb és újabb jelentős munkaeredményeket értek el. A feltalálók és a munka észszerűsítői számos új munkamódszert vezettek be és alkalmaztak sikeresen. Az első évnegyedben 950 észszerűsítő javaslatot és munkamódszert terjesztettek elő, amelyek közül 280-at azóta már állandósítottak a termelési folyamatban. Az új munkaeszerűsítő módszerek folytán az üzem 35 millió rubelnél nagyobb összeget takarított meg.

A Szovjetunió dolgozóinak élet-színvonala állandóan javul.

Vilno város takarékpénztáraiban a takarékbetétek száma egyre növekszik. A folyó évben a takarékbetétekre befizetett összeg tízmillió rubellel több, mint 1946-ban volt.

A folyó év első hét hónapjaiban a befizetett összegek további hárommillió rubellel növekedtek.

A Szovjetunió különböző vidékeiről egyre érkeznek hírek a szovjet városok és falvak szépítéséről és építkezéseiről. A Szovjetunióban az új iskolai év előkészítő munkálatai már befejeződtek. Tadzsisztán számos falujában olvasóköriket létesítettek. Tadzsisztán mezőgazdaságának számos újtóját bevalasztották a köztársaság politikai és tudományos ismereteket terjesztő társaságába.

SIKERREL VÉGZIK AZ EGÉSZ SZOVJETUNIOBAN

A búzabeszolgáltatás Állami Tervét

Sikeresen folyik országszerte a búza begyűjtése. Dagesztán köztársaságban Sztavropol környéke és más vidékek a kitűzött határidő lejártá előtt beszállították a termést.

A krasznodári kolhozparasztok és mezőgazdasági munkások szintén az állami tervben megszabott határidő letelte előtt szolgáltatották be a búzát.

Dél-Kazahsztán földművesei azt vállalták, hogy szeptember 5-ig legkevesebb 16 millió kiló búzát adnak be.

Ez a sok jó eredmény ezer meg ezer kolhozparaszt, mezőgazdasági gép- és traktorállományon és állami gazdaságban dolgozó munkás, képesített mezőgazdász és állami élelmező

hivatali dolgozó önzetlen munkájának eredménye. Ime, ilyen a krasznodári pártszervezet nagy politikai és szervező munkája!

A búzabeszolgáltatás határidőelőtti teljesítése a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja Központi Bizottsága, a szovjet kormány és maga J. V. Sztálin állandó gondoskodásának köszönhető.

A kolhozok, mezőgazdasági gép- és traktorállományok és az állami gazdaságok a Párt és a kormány támogatásával fejleszthették mezőgazdasági termelésüket. Krasznodár vidéke egymagában néhány száz új traktort kapott, ezenkívül ezer-nél több arató-cseplőgépet és cseplőgépet.

A termés betakarítása és a gabona beszállítása a szovjet földműves megtisztelő kötelessége. A városok és a kerületi központok ipari vállalatai és intézményei a betakarítás előtt igen sok munkát és tisztviselőt, meg több, mint 1000 autót küldtek a kolhozok és állami gazdaságok segítségére. A krasznodári és kubáni munkások áramot szolgáltatottak a környéki kolhozainak 300 szériúbo összegyűjtött gabona kicseplésére.

A kolhozrendszer növekvő ereje, a kolhoz mezőgazdasági termelésének magas színvonal, bőséges termést biztosít ország-szerte.

A micsurini tudomány két újabb diadala

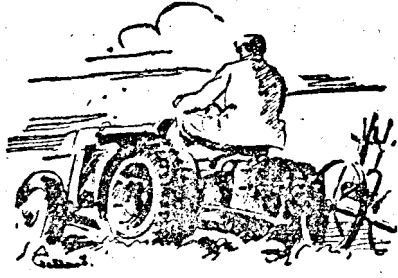
Afrikai zab terem hideg éghajlat alatt

Ukrajna egész területéről több mint 300 fiatal Micsurin-tanítvány gyűlt össze Odesszában, hogy közös kongresszuson tárgyalják meg kutatásaik eddigi eredményeit. A kongresszussal kapcsolatban nagyobb kiállítást is rendeztek. A kiállításon többek között először mutatták be az afrikai zabot, amelyet a Szovjetunió éghajlata alatt sikerült kitermelni. A kiállításon ága-búza-termévényeket is bemutattak a fiatal szovjet termőszelvények most érdekes kísérleteket végeznek annak előírására, hogy az ághaszúzó évonta két termést lebecsen betakarítsanak. A Micsurin-tudomány fejlettségét bizonyítja, hogy csak az odesszai körzeti iskolában több mint 570 Micsurin-kör alakult. Ezekben a körökben 14.000 fiatal Micsurin-tanítvány dolgozik.

Burgonyahéjjal lehet burgonyát termelni

Liszenko szovjet akadémikus, a világhírű agrobiológus legújabb tudományos munkája most jelent meg százezer példányban a Szovjetunióban. Ebben általános tájékoztatást ad burgonyatermelőknek az általa felfedezett termesztési eljárásról, mely igen nagy megtakarítást jelent a nemzetgazdaságnak. Liszenko ugyanis megállapította, hogy ha a burgonyát megfelelő módon hámozzák meg és a héjat erre alkalmas eljárás szerint gondosan tárolják, a vastagon levágott héj teljesen elegendő a burgonya szaporításához, be-sejét pedig fel lehet használni akár emberi, akár állati tápláléknak. A burgonyahéjből való termesztés magától értetődően hatalmas nyersanyagmegtakarítást jelent.

a kolozsvári állami gazdaságban

KAJANTÓ (Kiküldött munkatársunktól) — A munkások hamarabb keltek fel, mint a nap. Amikor világosodni kezdett, már eleven volt a tanya. Előbb a reggeli etetést végezték el az állatkezelők, aztán a takarítás következett. Mire a nap felkúszott a kajantói hegy tetejére, már példás rend volt az egész gazdaságban. A szerűn is hajnalban kezdődött a munka. A kitűnő, belföldi gyártmányú IAR-23 traktor hajnal óta pöfög, a cséplő pedig nyolc a kévéket...

Egy nap a kolozsvári állami gazdaságban. Élmény. A hozzáértő a korszerű és tervszerű gazdálkodás nagyszerűségében gyönyörködhet, a hozzá nem értő ember csodálattal szemléli a tudományos munka magasabbrendűségét.

Kezdjük az elején. A kajantói vámon innen, a város utolsó háza az állami gazdaság épülete. A szobák tele vannak emberrel. A gazdaság különböző tanyáinak dolgozói jöttek el utasításokért, megkülönböző kívánságokkal. Istenek, az egyik traktoristának toroka fáj. Manduláit akarja kivétni. Beutalást kér a közházba. Megkapja. A tyúkászat vezetője azt jelenti, hogy fogytán a takarmány. Újabb mennyiséget kér és kap. A sertésenyésztés egyik alkalmazottja arról számol be,

„A miénk háromsorosát adja...”

Szerű mellett haladunk el. A környező magángazdaságok termését csépelik ki. A mérésnél kiderül, hogy bizony elég soványan eresztenek a kalászkok. A java 800 kilót ad hektáronként, átlagosan azonban csak 600 kiló a terméseredmény.

A miénk háromsorosát adja ennek — jegyzi meg Strejan Nicolae.

Elhagyjuk a város utolsó házait is. Közeledünk a gazdasághoz. Balra, font a messziségben, a dombok taraján épületek. A felsőgazdaság. Az épületek mellett végeláthatatlan gyümölcsös.

Félórás gyaloglás után érkezünk meg az alsó gazdaságba. Itt rövid szemlést tartunk. Az udvaron új gépek állanak. Most

Egy műtét története

Az istállóban példás rendet találunk. A hatalmas csarnok felső végében arab-angol keverékű ménló horkan fel belépésünkre. Idegesen táncolni kezd, talán szépségét fitogtatja. Van is mit. Csak kicsit teltebb lehetne.

Elkerített részben 18 mangalica koca pihen. Most érkeztek. Két hétig itt tartják őket, megfigyelés alatt. Csak utána — ha egészségeseknek bizonyulnak — viszik fel őket a sertésenyésztő telepre. Az egyik kocának sérve volt. Néhány napja megoperálták. A műtét kitűnően sikerült, most épp malacozik az állat. Rövid megszoktatással öt apró állat lát napvilágot. A műtét

Hasznosítjuk az időt

Amikor kilépünk a hűvös-homályos istállóból, szinte megüt bennünket a nagy fény és meleg. Enyhe szellő húz át a dombok között. A szél alatt, a dombok alján a Kajantó vize csörgedez. Hídon megyünk át a felső gazdaságba. Terméstől roskadozó gyümölcsfák mellett haladunk el. Előttünk dombok sokasága. Tizenöt-húsz hektáryi löherés, a zöldtakarmány forrasa. Távobab esalméddét érlel a nap melege. Nemrég még hűzát érlelt ugyanott.

Azonnal felszántottunk a tarlókat — magyarázza az igazgató —, a hükkönnyel és kukoricával vetettük be. Ez kerül a sillókba. Hasznosítjuk a földet és az időt.

Egy távolj domb oldalán fehér folt csillog. Mintha rengeteg te-

hogya a sérvvel megoperált kocca jól van, malacozni fog.

600 HEKTÁRON

A kolozsvári állami gazdaság hatszáz hektár földön gazdálkodik. Huszonöt kilométeres körzetben — Kajantón, Fenesen, Gorbón, Szamosfalván és Apahidán — 11 tanya van. Dunca, Lészay, meg Török földbirtokosok volt gazdaságai.

A nap már jó magasra hágott, mikor Strejan Nicolaevval, az igazgatóval útnak indulunk. Gyalog megyünk ki az alsó gazdaságba. Tíz óra elmúlt már, meleg van.

Strejan Nicolae keménykötésű, tömzsi ember. Szemüvege mögül vidáman fürkészi a tájat. Arra kérjük: beszéljen valamit magáról. Csak hosszas unszolás után tesz eleget kérésünknek:

— Megforgatott az élet — mondja. — Torda megyéből való vagyok, félhektár földünk volt. Nem termette meg a népes családnak elegendő kenyeret. Gyárba mentem. A gyéresi Sodronyipárnál dolgoztam, mint segédmunkás. Résztvettem a mozgalomban. Nyakunkra jött a sztuguranc, Bukarestbe menekültem. Éveken át laboráns voltam az egyetemen. Amikor államosították a földesuri birtokokat, előbb a kajáni gazdaságot vezettem. Most, ez év májusában helyeztek ide...

érkeztek, a minisztérium küldötte őket. A nap sugarai megcsillogtatják az alkatrészeket. Egy traktoreke és három szénagyújtó gép, áll rendezett sorban. A szin is tele van gépekkel. Ekék, boronák, gépkapák, meg mindenféle más felszerelések.

Ez a szécskavágó — mutat az igazgató az egyik gépre —, egy nap alatt három vasuti kocsiat valót képes feldolgozni. Gépi meghajtása van. A szécskavágó takarmány csöveken át egyenesen a silókba jut.

Aztán a silókat nézzük meg. Korszerű, négyzetes, betonból készült építmények.

Egész évi takarmányszükségletünket biztosítják — jegyzi meg Strejan Nicolae.

történelét az állatok kezelője, Jakab Péter mondja el:

— Betegen kaptuk az állatot. A sérv kizáródott, azonnali beavatkozásra volt szükség. Nem akartuk elveszíteni a kocát, mert kitűnő tenyészállat. Az operációval a malacokat is megmentettük.

Két napig itt ültünk az állat mellett — folytatja. — Minden mozdulatát figyeltük. Az első nap láza volt, de éjszaka már nyugodtan pihent.

Jakab Péter ezekkel a szavakkal bizonyítja az életmentő munka jó eredményét:

— Malacozott már... — mutat a kocára.

jet-öntöttek volna ki, hatalmas területre. Hirtelen folyini kezd a folt, lecsurog a domboldalon. Hosszú, kígyózó csík tör előre a völgy, a víz felé.

— Libák — mutat a fehérségre Strejan Nicolae. — Az egyik megindult a víz felé, a többi követi. Tenyészállatok. Ebben a csordában 900 darab van.

Fajállat valamennyi. Szakszerűen kezelik őket. Amilyen az időjárás, olyan takarmányt kapnak. Helyesebben, az ellenkezőjét, mert száraz időben nedvűt, párás időjáráskor száraztat. A csorda a vízhez ér. Éktelen gárgorással rohanják meg a palak felduzzasztott vizét, a libaparadicsomot.

Déltájban érünk ki a felső gazdaságba. Előtte szerűn megyünk keresztül. Mikor oda-

érünk, akkor áll le a gép. A kolozsvári állami gazdaság dolgozói befejezték a cséplést. — Hogy eresztett a mag? — érdeklődünk a gépmunkásoktól. A traktorista válaszol. Széles mosoly ül arcára, amikor beszél:

— Kettőezerharmincegy kiló a hektáronkénti átlag.

Rekord-termés. Jó munka jó gyümöles. Ezek a földek még soha nem adtak ilyen jó termést. A szakszerű, tudományos mezőgazdálkodást hálálja meg a természet.

A tanyán kutyafalka fogad. Az egyik kölyök cigánykereket hány, úgy siet le elénk a dombon.

Tisztaság és rend mindenütt. A konyha felől izletes ebéd. — zöldbableves, borjúpörkölt és gyümölcs — illata üti meg orunkat. A lakóház emeletes épület. A földszinten családok laknak, az emeleten tisztaságyas, közös hálótermek vannak. Szűk a férőhely, építkezésre volna szükség. Pénz is van hozzá.

A TEHENÉSZET

A tehénistállóba megyünk. Az oldalbejárattól jobbra hatalmas siementhali fájbika. Kétéves jószág, a gazdaság egyik büszkesége. Egyedül van istállóban. A teheneket — 42 tenyészállat van a gazdaságban — a reggeli etetés után kicsapták a legelőre.

Az istálló mögött takarmánytároló helyiség van. A falon tábla rajta az állatok neve, meg egy csomó más adat. Tübbek között az is, hogy melyik tehén, melyik napon mennyi tejet adott. A takarmányt — korpát, esontliszt és különböző vitaminok keverékét — a tejlőcsmag után kapják az állatok. Ugy adagolják a keveréket, hogy több tejet adjanak a gyengébb termelő állatok. A táblára ráírják az állatok napi takarmányfogyasztását és súlygyarapodását is.

Az istálló mögött kifutó van. Elkerített rész a borjak számára. Huszonnyolc siementhali borjut nevelnek itt, gondos felügyelettel. Az apólo nem mozdul el az állatok mellől. Ugy meg tudja különböztetni a hajszálra gyermekformát, mint saját gyermekeit. Ezzel el is dicsekszik.

VITAMIN — ALLATOKNAK

A borjak esontlisztet és vitaminokat kapnak, ez fejlődésüket mozdtja elő. Az állatorvos naponta megvizsgálja őket s bizony nem egyszer történik meg az, hogy tenyészési célokra alkalmatlannak minősít egyet-egyet. Az ilyen állat már másnap az ótkező aszfalra kerül — sült vagy finom illatú pörkölt alakjában.

A tehénészet mögött sertésenyésztő telep van. Alacsony, U-alakú épület. A zárt részének közepén ajtó van. Már át akarunk lépni rajta, amikor az igazgató visszaránt.

— Tessék arra rálépni! — szól és egy téglalaku zsákszövevettel takart nagy tepsire mutat.

Abony rálépünk a zsákra, az besüpped és folyadék nyaldossa körül cipőnket.

— Fertőtlenítő — magyarázza Strejan Nicolae —, holott előtt mindenkinek rá kell lépnie.

KORSZERU SERTESNEVELÉS

Az ajtón túl előcsarnok van. Egyik sarkában nagy kályha áll. Innen csövek futnak be a tenyészítő helyiségbe, hűvös napokon ezek melegítik az ólakat.

A jobboldali ajtón belépünk. A mangalica-telepen vagyunk. Jobbra is, balra is elkerített fülkék: korszerű tenyészítő. Az egyik oldalon az anyaállatok vannak elhelyezve, a másik oldalon a süldők. Már ki vannak válogatva, tenyészési céloknak megfelelnek. A csarnok végén „Huszár”, a mangalica kan harapja a kerítés deszkáit. Embersépig érő állat, s hossza kevesselem marad 2 méter alatt. A terem végén ajtón érünk ki újra a szabadba. A térségen, amit az U-betű két szára ölel be, apró malacok pihennek. Oltva van valamennyi.

Ut ut a mezőgazdaságban

— Korszerű utazás — mutat a magasba Irimias Dumitru tenyészmaster, majd széles mozdulatot tesz karjaival: — korszerű gazdálkodás.

Igen, ez az! Korszerűség. Ut ut a földesuri időkben lehanyagolt mezőgazdaságunkban.

A gyümölcsösön keresztül térrünk vissza az alsó tanyaúra. A fák tele vannak gyümölcsevel. Gyermekek szedik az érett al-

Küzdelem a pajzstetvek ellen

A vidék fertőzött. Mint kevés kivétellel az országban mindenütt, itt is pajzstetű fészkelte be magát. A gazdaságban erősen küzdenek ellene, de amíg a környező gazdaságok nem fogják kiirtani a pajzstetűt, itt sem érnek el kellő eredményt. Más kártevő nem rontja a gyümölcs minőségét az állami gazdaságban. Hatszor permeteztek a nyár folyamán.

Végigjártuk a gyümölcsösöt. Délután 3 óra felé jár az idő.

A baromfi gazdaságban

Kocsival megyünk át a baromfi tenyészítő gazdaságba. — Vagy 5 kilométer az út. A végén hatalmas raj fogad. A dombok visszhangzanak az erős kukorékolástól.

Strajan Nicolae nevetve jegyzi meg:

— Bizony nem ez a legesendesebb zuga a világnak... Reggel hallanám!

Közel 3000 tenyészállatot nevelnek a telepen. Hőféhér leghorn-fajtákat, Nyolc, magas dróthálóval körülvett udvaron osztályozva vannak az állatok. Külön a kakasok és külön a tyúkok. Itt a baromfi telepen tapasztaljuk az első hiányosságot. A szükséges déli takarítást nem végezték el a gondozók. Az állatok ivóvíze is meleg és poshadt. De ez a hiba inkább a celszerűtlen itatóedényeknek tudható be, amelyek nem elég korszerűek. Kiküszöböljük ezt a hiányt is.

A telepre csak fertőtlenítés után lehet belépni. Az ólak olyanok, mint valami csinos emberi lakóházak. Bemegyünk az egyik tojóházba és megállunk a sarokban. A tyúkok — minden állat lábán karika van és rajta a szám — átbújnak a bejárati nyíláson. Felrepülnek a tojórekeszbe, ezek ajtaja rögtön lecsapódik. A tyúk fogoly, csak

Zöldség is van bőven

Már erősen hanyatlak a nap, mire átkocsizunk a Bivaly-rétre, a zöldséges-tanyára. A nagykitörjedésű, nemrégén még pocolyás területen remek veteményeskert van. Az igazgató előrelátó, a távolban százezerszámszámra példás rendben karók vannak beverve a földbe. Eddig soha nem láttunk ehhez hasonló, nagykitörjedésű paradicsomot. Egy-egy tőn 3-4 kiló is terem.

Néhány meleg nap kell — szól az igazgató — és kikéletesen kielégítjük a város paradicsom-szükségletét.

De lesz itt más is. Káposzta, hagyma, meg minden, ami egy

Az épület másik szárnyán megyünk vissza. Az ajtóban különös hang üt meg fülünket. Szabályos horkolás hallatszik:

Az igazgató felvilágosít: — Etetés utáni álmukat aluszszák a yorkshire-i állatok...

A malacok fejlődését ugyan csak ellenőrzik. Szorgalmasan mérleseklik őket, akár a kisgyerekeket. Pecsénye lesz abból, amelyek nem fejlődik a kívánt mértékben.

Amikor elhagyjuk a termet és kilépünk a szabadba, repülőgép húz el a domb felett.

mát, körtét és szilvát. Holnap a kolozsvári piacon, a gazdaság elárúsító helyén értékesítik.

A beszüreti szilvából lekvárt főzünk, s aszalni fogjuk, úgy adjuk el — tájékoztat az igazgató. — Almát négy vasuti kocsiat valót szedünk le a közeli napokban, s vagy ugyanannyi szilvát is. A hullott gyümölcsből pálinkát főzünk.

amikor kiérünk a fák közül. Mig ebédeltünk — almaleves, borjúsült krumplival, savanyúság és gyümölcs az ebéd — befognak a kocsiába. Azzal megyünk majd tovább. Az asztal körül vidám emberek ülnek, az állami gazdaság meglegedett dolgozói. Akik a mezőn vannak, azoknak odahordják ki az ételt. Reggel félliter tejet és kenyeret, délelben három, este kétfogásos ételt kapnak a dolgozók. 30 lejt fizetnek érte naponta.

A GAZDASÁG FAJKAKASOKAT AD EL

— Csak azt az állatot tartjuk meg, amelyik jó tojó — magyarázza Strajan Nicolae. — Tovább tenyésztessekkkel és csak a legjobb állatokat neveljük. A környék baromfiállományának feljavítására 900 kakast adunk el. Fajtisza leghorn állatokat. Háromszázötven lejtért adjuk darabját, az igazgatóságon bárki vásárolhat belőlük.

A baromfiak valóságos diétikus kosztot kapnak. Fejlődésük határozza meg azt, hogy milyen összetételű takarmányt tesznek eléjük.

Tovább kocszunk. A faiskolát látogatjuk meg. A Szamos völgyében 7 hektár területen a legkitűnőbb fajtájú gyümölcsoltványokat neveli a gazdaság milliószámszámra. Ez az iskola komoly tényezője gyümölcsfa állományunk feljavításának. Itt sikerült megvédeni az oltványokat a pajzstetvektől.

húztartásban kell. Van rogyásig. Pedig június elején az árvíz kimosta az összes palántákat. De az alkotó emberi munka győzött. A tudományos mezőgazdálkodás nagyszerű eredményt tükrölte az épségükben bentakoznak ki ezen a telepen is.

Sületedik. A nap már régen lobkott a gyulni havasok mögött, már visszavertünk a városba. Ellett a nap. A korszerű mezőgazdaság kitűnő eredményeivel ismerkedtünk meg, az új uton haladó és az új utat mutató állami gazdaságban.

Hírek

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség: Szabadság-tér 23., II. emelet. Telefon: 15-35.

Küldőhivatal: Szabadság-tér. 31. Telefon: 19-11.

Lapkiadó: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó RT.

Felkiadó szerkesztő: LAZAR JÓZSEF.

Bejegyzve a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249. szám alatt.

A kolozsvári Kereskedelmi Kamaránál 411-1949. társaság sz. alatt.

Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak évi előfizetési díja 5000 lej. Postatakarékpénztári csekkiszámla: 40.623.

Kereskedelem az új Kinában

A kínai népi kormány megoldotta azon problémáknak egyikét, amelyek a legtöbb fejtevést okozták Pekingben. Az utcákon gombamódra megszámlálhatatlan szennyes kereskedés ütötte fel a fejét, amelyek valóságos veszedelmet jelentettek a közegészségügyre. A kormány 10 millió dollár befektetésével 11 új piacot létesített és a tervnek megfelelően negyven ezer kereskedő részére adta meg az árusítási engedélyt.

Hogy a városi kereskedelemnek ezt a forradalmi újítását megvalósíthassa, Peking polgármestere kijelentette a kínai kereskedőknek, hogy a kínai kormány megvédi törvényes érdekeit, de egy ilyen intézkedés szükségessé vált az áruforgalom megkönnyítésének érdekében. A kereskedők egyetértettek abban, hogy kijelölt helyeken árusítsák áruikat és hogy a kötelező adókat befizessék.

A kormány külön bizottságot nevezett ki a kérdés gyakorlatba ültetésére. Új villamosvonalat létesítettek, amely az új piacok megközelítését célozta. A reform következtében a lakosság tisztántartott piacokról, tiszta árut vásárolhat. Az új piacokat hosszú időre mentesítik az adófizetés alól. Valamennyi kereskedő nagyon elégedett új üzletével, amelyeket a város nagyforgalmu helyein létesítettek. A városi kínai kereskedelem, amely a múltban valósággal veszélyeztetette a közegészségügyet és a köztisztaságot, ma civilizált és a szociális szükségesség elvének megfelelő lett.

SZOLGALATOS GYÓGYSZERTÁRAK:

SZEPTEMBER 8-ÁN,

CSUTÓRTÓKON:

2 számú állami gyógyszertár (volt Apostol) Dózsa György-utca 37 szám, 5. számú állami gyógyszertár (volt Kohn dr.) Szabadság-tér 10 szám. 11. számú állami gyógyszertár (volt László) Heltai-utca 3 sz. (Tanító Ház mögött). 13. számú állami gyógyszertár (volt Holicska) Mócok-útja 42 szám.

TILTAKOZÓ GYÜLESEKET RENDEZNEK a Vatikán politikája ellen Lengyelországban a katolikus papok. A lengyelországi katolikus papok megértették azt, hogy nem léphetnek fel a nép és az állam ellen, mert a népi demokratikus rendszer biztosította számukra a vallás-szabadságot.

A CUKORFEJADAGOT szeptember 15-ig bezárólag lehet még kiváltani a szövetkezetekben vagy a „Somesul” állami kereskedelmi vállalat boltjaiban. Ezen határidő eltelté után a július-szeptember évnegyedre kiadott élelmiszerjegyek „Cukor” szelvények érvényüket veszítik és ezekre nem szolgáltatnak ki cukrot.

Időjárás:

Az Océán felől kissé hűvösebb légtömegek árasztották el Franciaországot és Németország nyugati vidékeit, záporosodtak és lehűlést okozva, úgyhogy az eddigi 50-52 fokos hőség után szerdán már ezen a területen csak 20-23 fokot mértek. A Szovjetunióban déli irányban előnyomuló sarkvidéki hideg levegő folytatja útját és ezért tegnap már Erdély keleti felében is megnövekedett a felhőzet, néhány helyen záporosodott, a hőmérséklet csökkent. Kolozsváron délelőtt 22 fok, este 9-kor 13 fok volt a hőmérséklet. A légnyomás 765 mm., alig változik.

VARIÁTO IDŐJÁRÁS PENTEK DELI: Mérsékelt északkeleti, később észak-északnyugati forduló az é. változó felhőzet, néhány helyen, főleg keleten záporosod. A hőmérséklet egy-két fokkal tovább csökken.

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Felkérjük előfizetőinket, hogy a hátralékos, valamint a szeptemberi előfizetési díjat a megküldött csekklepton mielőbb befizelni sziveskedjenek.

MEGKEZDTEK A MAI NAP. PAL a kulcsszappan kiosztását a július havi élelmiszerjegy „Különlék” 9 számú szelvényére. Szelvényenként egy kulcsszappant osztanak ki szeptember 20-ig bezárólag a szövetkezetekben és a „Somesul” állami üzlet boltjaiban.

CSÖKKENNEK AZ ÁRAK a felszabadított Kinában. Pekingben a liszt ára 9 ezer népdollárról, 8 ezer népdollárra csökkent. A rizs és a sezámolaj ára is alacsonyabb lett. Tiencsinben 1500 népdollárral lett olcsóbb a liszt.

ZENE-ESTET RENDEZ a Magyar Népi Szövetség I. kerületi szervezete szeptember 8-án, csütörtökön este 8 órai kezdettel a Diákház kistermében. Közreműködnek a kolozsvári Állami Magyar Opera tagjai. Műsoron szerepelnek népi és klasszikus művek.

A SZEPTEMBER 1-ÉN LEJÁRT MŰKÖDÉSI ENGEDÉLYEKET a céghivatal újabb hathónapi időtartamra meghosszabbítja. A városi ideiglenes bizottság céghivatalának 12.759-1949 számú átirata értelmében tehát, az érdekelte kereskedők és iparosok legkésőbb szept. 30-ig bezárólag kötelesek benyújtani lejárt működési engedélyüket. Ezt a határidőt nem hosszabbíthatják meg; azok pedig, akik már benyújtották működési engedélyüket jelentkezzenek az új engedély díjának kifizetésére.

A NAPOKBAN BEFEJEZIK TANULMÁNYAikat az első traktorista tanulók. A mezőgazdasági gép- és traktorállomások létesítésével orvileg, 1948 szeptemberében került iskolába ez az első csoport. Az 1400 traktorista tanuló — valamennyi munkás és dolgozó földművelő gyermeke — a tavalyi őszi vetési csatában a gőzmozgósok gyakorlatokból, télen pedig a földművelésügyi minisztérium háromhónapos iskolájában megismerkedtek a szilvási elemi ismereteket. A szeptember 4-6 és 11-12 közötti szakkvizsgák alkalmával mind elnyerték a képesített traktorvezetői pleros könyveiket.

Szigorúan megbüntetik azt, aki nem váltja ki idejében a személyazonossági igazolványát

KOLOZSVAR. — Annakidején közölte a kolozsmegeyi milícia az új személyazonossági igazolványok kiváltásával kapcsolatos rendelkezéseket. A napilapokban és falragaszokon felhívta a lakosság figyelmét, hogy akik a megjelölt napokon és órákban nem jelentkeznek, valamint az előírt okmányokat nem mutatják be, szigorúan megbüntetik.

Ennek ellenére még mindig vannak olyanok, akik hiányos okmányokkal jelennek meg a népszámlálási nyilvántartó hivatalban.

Vannak olyanok is, akiknek már elkészült az új személyazonossági igazolvány, de tulajdonosaik nem jelentkeztek, hogy kiváltásuk.

Jelenleg 200 új személyazo-

nossági igazolvány várja gazdáját.

A megyei milícia újból felhívja a lakosság figyelmét a rendelkezések pontos betartására.

Azok, akik nem viszik magukkal a szükséges igazolványokat, vagy nem jelentkeznek pontos időben a személyazonossági igazolványokért, akadályozzák a bejelentőhivatal jól megszervezett munkáját.

VILÁGOSSÁG SPORT

Az OSZT táviratban üdvözölte a Lengyel Körversenyben győztes RNK kerékpárcsapatát

BUKAREST. — (Agerpres.) Az Országos Szakszervezeti Tanács Sport- és Testnevelési Osztálya a következő üdvözlő táviratot küldte a lengyel körversenyben győztesen beérkező román kerékpárcsapatnak:

A RNK KERÉKPÁRCSATÁNAK

VARSÓ — RNK KÖVETSÉG

„Szakszervezeteinkbe tömörült sportolónk tizezreinek nevében, melegen üdvözljük a RNK teljes kerékpárcsapatát, főleg Marin Niculescu elvtársat, a lengyelországi versenyen elért kiváló eredményekért. Példás magatartások, az az erős akarat, amellyel megvédték drága Népköztársaságunk színeit, bizonyítja hazafiasságotokat s a munkásosztállyal szemben tanúsított odaadástokat. Az a ragyogó módszer, amellyel gyakorlatba ültették át a Román Munkáspárt irányvonalát a sport- és testnevelés állandó fejlesztésére és ösztönzésére vonatkozóan a Román Népköztársaságban, példakép lesz összes sportolónk számára.”

AZ ORSZÁGOS SZAKSZERVEZETI TANÁCS
SPORT- ÉS TESTNEVELÉSI SZAKOSZTÁLYA

A Dermata Sportegyesület uszóversenyének eredményei:

50 m. gyermekpillangó: 1. Györfly (Dermata) 53 mp. 2. Varga (Dermata) 57.4. 3. Gerbanovszki (KESE) 58 mp.

50 m. gyermek leány mell: 1. Hirsch II. (KESE) 55:8. 2. Cristea Ibi (Dermata) 57. 3. Neb Eva (Dermata) 53:1.

50 m. gyermek gyors. I csoport: 1. Deák (Dermata) 4:2. 2. Kacsó (Dermata) 44.3. 3. Szabó (Dermata) 45.1.

II. csoport: 1. Domokos (Dermata) 39:4. 2. Sojka (Dermata) 42. 3. Papp (Dermata) 43:8.

III. csoport: 1. Crisan (Dermata) 47:8. 2. Tepusa (Dermata) 53:8. 3. Nagy (Dermata) 53:9. 12 induló!

50 m. ifj. mell: 1. Mager (KESE) 36 mp. Országos csucs! 2. Páll (Dermata) 39:8.

100 m. ifjúsági gyorsúszás: 1. Szabó Miklós (Dermata) 1:15:3. (A népi uszóbajnokság győztese).

se). 2. Russu (Dermata) 1:17:6. 3. Mózes (Dermata) 1:19:8.

100 m. ifj. hát: 1. Gebefügi (Dermata) 1:38:6. 2. Szabó (Dermata) 1:48:2.

800 m. ifj. gyors: 1. Ulea III. (KESE) 12:54:7. Kerületi csucs! 2. Müller (KESE) 13:25. 3. Kádár (Dermata) 14:05:2.

50 m. gyermek mell: 1. Varga (Dermata) 52:2. 2. Györfly (Dermata) 53:5. 3. Papp (Dermata) 54.

50 m. női mell: 1. Orosz Kató (KESE) 42:7. Országos csucs! 2. Hirsch I. 53:6.

300 m. egyéni gyors: 1. Maxim (KESE) 2:17:4. Országos ifjúsági csucs! 2. Páll (Dermata) 2:19. 3. Mózes (Dermata) 2:19:4.

50 m. női hát: 1. Orosz Kató (KESE) 50:3. 2. Hirsch (KESE).

FALVAK SPORTJA

Szilagybála fiataljai nemcsak a mezei munkában, hanem a sportban is az élen járnak

Zilah és Szilagyományó közelében fekszik Szilagybála, melynek fiatalja nagy kedvvel karolta fel az utóbbi időben a sportot. Eddig a labdarugás iránt tanúsították inkább érdeklődést, de az utóbbi időben már a röplabda és az atlétika sem ismeretlen fogalom a kis-községben. Az ifjúság közmunkával egy igen jó sportpályát létesített, ahol most a cséplés ideje alatt szünetel a sport. Igaz, hogy a pályahiány mellett a mezei munkák fokozott üteme egyelőre érthetően akadályozza a fiatalokat a kiadósabb sportolásban.

Az utóbbi időben igen jó eredményeket értek el a közseg sportoló fiataljai, úgy a labdarugásban, mint az atlétikában. Labdarugócsapatunk, az „UTM-Botond” a következő eredményeket ért el: Sarmaságon a Menerul II. ellen 2:6, a visszavágón Ballán 3:1, Krasznán a Victoria ellen 5:0-ra győztek. Zilahon a CFR-től 5:2 arányú vereséget szenvedtek, a visszavágót a cséplés után játszották le. A zilahi Tanoncotthonnal két mérkőzést játszottak. Az első 1:1 arányban döntetlenül végződött, a másodikban a zilahlak

1:0 arányban győztek. Csapatuk a következő összeállításban játszik: Osváth — Király, Demjén — Rácz, Bálint, Mócsi — Bene, Bucsi, Simon, Domokos, Király II.

Atlétikában az Ifjúsági Kupa versenyei során az alábbi kiváló eredményeket érték el: Kőrösi Mihály első lett a sulydobásban, Király Lajos pedig az 1000 méteres síkfutást nyerte meg.

A teke és a sakk nem szerepel Szilagybála sportmúsorán, mert a zilahi Népsport Szervezet nem részesíti sem anyagi, sem erkölcsi támogatásban a vidéki sportolókat. Pedig, mint a szilagybálai eredmények is mutatják, olyan jó anyaga van vidéken, hogy érdemes lenne velük komolyabban foglalkozni.

(boldis)

KISORSOLTAK AZ „ŐSZI KUPA” ELSŐ MÉRKŐZÉSEIT

BUKAREST — Vasárnap kezdődik meg az „Ősz Kupa” labdarugómérkőzések sorozata. A megjelölt sorsolás alapján vasárnap a következő mérkőzések kerülnek lebonyolításra: I. csoport: Metalosport—CFR Temesvár, Metalochimie Resica — Jiul, CFR Arad—Miserul Lupény.

II. csoport: CFR Nagyvárad—Dermata, TESE—ITA, CFR Szatmár—KESE.

III. csoport: Hadsereg Kolozsvár—Sodronyipar, CFR Kolozsvár—Munkássport Nagybánya.

IV. csoport: Dinamo B.—Terfita Sepsiszentgyörgy, CFR Szehben—Gázmetán Medgyes, ITR Pitești—Metalul Bukarest.

V. csoport: Dinamo A.—CFR Galac, UCB Bukarest—CFR Jasi, ARLUS Bacau—CFR Bukarest.

VI. csoport: Petrolul Bukarest—Muntania Moreni, Concordia Ploesti—Grafica Bukarest, ESE Jasi—Hadsereg Bukarest.

Még a tengeren is...!

A Párt irányításával megszüntette a kizsákmányolást a halászsövetkezet

(III.)

FEKETE-TENGER. — (Kiküldött munkatársunktól). Amerre csak ellát a szemünk, mindenütt tarajos hullámok kergetik egymást. Csodálatosan szép és lenyűgöző látvány az állandóan mozgásban lévő víz. A nyílt tenger felé tartunk. Előttünk teljesen kihalt a hatalmas víztükrök, csak a szemhatár szélén sikerül felfedeznünk egy lassan mozgó apró pontot.

— Hajó — szólal meg mögöttünk az egyik matróz és rövid megfigyelés után már azt is tudja, hogy egy kéményes nagyobb tengerjáró, amely a törökországi partok felé tart.

Motorosunk orra kissé balra fordul. Pontos irányt vetünk a messze nyílt tengeren dolgozó halászaik felé.

— Még ugyan jó ideig eltart, amíg megközelítjük őket —

A jó fogás titka

Nem könnyű feladat ez, mert a halásznál a jó fogás nem csak az emberi akarattól függ. Sok minden közrejátszik abban, hogy a kivetett hálót gazdag zsákmánnyal vonják be halászaik vagy sem.

— Még nem is olyan régen, mi is úgy gondoltuk — szólal meg pipáját tömködvé Buzatu, az öreg halászmester —, hogy nálunk nem lehet tervszerű munkát végezni. Szél, hideg, meleg, hullámverés vagy csendes víz, haljárás és még sok minden befolyásolja a fogást. Azt mondtuk, hogy hiába akarunk mi több halat fogni és melyik halász nem akarna minél többet fogni, ha nincs szerencsénk. Legyintettünk csak, amikor a gyűlésen azt mondták a Párt irányítói, hogy a Tervben nekünk is előírták, hogy mennyi halat kell kifognunk.

— Az nem tőlünk függ — mondtuk —, hanem a halaktól. Nem parancsolhatunk rájuk, hogy harapjanak bele a horogba vagy sétáljanak bele a hálóba. Gunyosan mosolyogtunk, amikor a Párt kiküldöttét azt mondták nekünk, hogy jól van,

mondja Ciochin parancsnok — vagy ötven kilométernyi utunk van addig.

Hátrább húzódunk az erős hullámverésben hajónk fara felé, ahová nem érnek el annyira a felcsapó hullámok. Kötélcsomóra kuporodva ülünk és a körülöttünk pihenő matrózokkal elbeszélgetve ismerkedünk tovább a fekete-tengeri halászléttel.

Nem véletlen az, hogy még itt, a tengeren is, éppennyugy, mint országunk bármelyik részében lévő üzemben vagy faluban — már az első mondatban a Tervvel találkozunk. Matrózainkat és a „Compescaria” valamennyi halászákat az a vágy tölti el, hogy teljesíthessék és lényegesen túlhaladják az Állami Tervben rájuk kiszabott munkát. A „Compescaria” dolgozói valamennyien biztosra veszik, hogy a termelést az előirt mennyiségen túl teljesítik.

majd rávezetünk benneteket, hogyan lehet fokozni a halfogást.

A hajó gyomrából enyhe halzagot ver orrunkba a légáramlat. Az egyre jobban délelő felé kapaszkodó nap merőleges sugara perzseli bőrünket. Motorunk ütemesen dolgozva küzdi magát előbbre a hullámok tetején és az öreg Buzatu körülöttünk kuporgó társaira tekint.

A torzonborz fejek rábólintanak az öreg szavaira.

— Így volt — simogatja az öreg az előtte heverő kötélcsomót. Azt, amit hihetetlennek tartottunk, amin csak úgy elmosolyogtunk a szakállunkban, a Párt bebizonyította nekünk. Azt mondták: mi segíteni fogunk nektek, hogy több halat foghassatok és így is volt. Nem hagytak magunkra.

Mások is beleszólnak az öreg szavaiba és kibontakozik előttünk a Párt irányító és mozgósító szerepe a tengeri halászeletben. És ez az irányítás, ez a mozgósítás nem jelszavakban merült ki, hanem tényleges segítségnyújtással kristályosodott ki.

a telehold vörös korongja karpaszkodik az égre, hogy először vörhenyes fénnnyel, majd hideg ezüstjével vonja be az ellassuló hullámokat.

Mintha az alkonyattal a víz is nyugodtabbá vált volna. A szél csökken. Valahol a hátk mögött keressük Konstanca és a többi tengerparti hely fényeit, de sehol sem találjuk. Nincs semmi nyoma. Megszelídült hullámok végtelen tükre ölel körül minket. Tengeren vagyunk. Távol a szárazföldtől. Víz mindenfelé, amerre csak szemünk lát és fejünk felett az augusztusi ég milliárdnyi csillaga.

Fekete, torpedószerű karesú test surran el bárkánk oldala mellett. Csak éppen egy pillanatra villant meg az ezüstös hullámokban. Megmarkoljuk Ciochin parancsnok karját.

— Látta? — néz ránk kérdésen. Cápá. — Nem sok van a mi tengerünkben. Elkoreszosult, kisebb példányok, de azért nem volna tanácsos úszó embernek találkozni velük.

— Nem emlékszem — szólal meg az öreg Buzatu. — hogy negyven kilónál nagyobb cápát fogtak volna nálunk. Csak az egészen mély vizekben vannak. Nagy előszeretettel uszkálják körül a bárkákat. En vagy nyolcat fogtam ki életemben.

A cápa a leghasznosabb tengeri állat ha horogra kerül, mert szinte maradéktalanul fel lehet használni minden porcikáját. Bőre jobb, mint a tahénbőr, sokkal tartósabb. Májából olajat, hasnyálmirigyéből insulint, zsírából szappant, húsból konzervet, béltartalmából műtrágyát, szálkájából takarmánylisztet lehet gyártani.

— Hajnalnál előbb nem érjük be halászaikat — állapította meg a parancsnok és nyugovóra tértek. Kényelmes fekhelyükön izgalmas, nyugtalan álomba merülve vártuk a nagy találkozást.

TÓTH KALMÁN

Fokozzák tevékenységüket a RDNSz kolozsmegyei szervezetei

KOLOZSVAR. — Az elmúlt napokban értekezletet tartottak a kolozsmegyei RDNSz járási aktivistái. Az értekezlet megállapította, hogy a kolozsmegyei RDNSz helyi szervezetei jelentősen fokozták munkájukat. A régi vezetőség átszervezése után, az új vezetőség szívényének tekintette a szervezeti munkát. Így a falusi asszonyokat az utóbbi időben egyre jobban be tudták kapcsolni az építő munkába.

A helyi szervezetek vezetőségének aktiválása során kiszélesítették az utcafelelősök hatáskörét. Újabb utcafelelősöket szerveztek be. A megye területén 36 községben 97 egészségügyi utcafelelőst szerveztek be. Az egészségügyi utcafelelősök házról-házra járva felvilágosító munkát végeznek a különböző betegségek terjedésének megakadályozására. Meglátogatták a szegénysorsú beteg gyermekeket, asszonyokat és ahol szükségesnek látták, élelemmel, vagy ruházattal segítették őket. A kendilónai szegénysorsú gyermekeknek 7 öltöny ruhát, 6 szoknyát, 5 nadrágot, 5 pár cipőt, 11 inget és 3 pár cipőt juttattak.

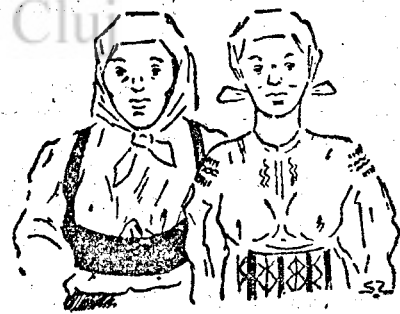
88 falusi napközi otthont létesítettek, ahol a falusi dolgozók gyermekei gondozásban és nevelésben részesülnek. A napközi otthonok részére gyűjtéseket rendeztek. A munkában 989 RDNSz-tag vett részt és nagymennyiségű élelmiszert és ruházati cikkeket gyűjtöttek.

A megye területén 100 időszaki bizottságot szerveztek. A bizottságok tagjai közül 310 asszony önkéntesen segédkezett a szegénysorsú és beteg asszonyoknak az aratási munkálatokban.

Ezenkívül bekapcsolódtak az ideiglenes bizottság munkájába is. A székely kijelölésénél, órségek megszervezésénél és a székely-órség ellenőrzésénél tevékeny munkát végeznek.

A beszámolókból kitűnt, hogy a helyi szervezeteknek hiányosságai is vannak. Így például egyes községekben nem tartottak rendszeresen taggyűléseket.

A beszámolók után összeállították a szeptemberi munkatervet, mely újabb feladatok elé állítja a falusi asszonyokat.

130 százalékkal túlhaladuk a tavalyi fogást

Szakemberek jöttek a halásztelepekre. Szovjet halászok tapasztalatain alapuló korszerűsítő munka indult meg a fekete-tengeri halásztelepeken. Elsősorban megszüntették a leglelkiesmeretlenebb alapokra fektetett, az emberi életet semmibevevő kizsákmányolást. A Fekete-tenger kiuzsorázott halászaik megszabadultak a mindig nagy haszonra éhes halászgazdák lelketlen szipolyozásától. A termelőeszközök azok kezébe kerültek, akiknek munkája eddig csak arra volt jó, hogy néhány halászgazda hízzon dagdra.

— Kemény harcok voltak, amíg megalakult szövetkeztünk — mosolyog vörössel kevert őszes szakállába Buzatu. A halásznép, mi valamennyien, köztük jó magam is — bök nagy lendülettel az öreg a mel lére — bizalmatlanok voltunk és tudatlanok. Könnyű, újság nem igen jutott el hozzánk. Sokan olvasni is elfelejtettünk még akkor is, ha megtanultunk valamikor. Elég volt nekünk az örökös küzdelem a nyomorúsággal és a tengerrel.

— De most már van szövetkeztünk — veszi át az öreg től a szót Cristescu, a szövetkezet elismert legjobb halásza — és hatalmas lépésekkel haladtunk előre. Napról-napra fejlődünk és most már azt is tudjuk, hogy az emberi tudás még a halfogás szabályozására is képes. A tapasztalat és a kutatómunka rendszeresítése tervszerűvé tette a halászatunkat és ez meg-

mutatkozik az eredményekben. Jól állunk a Tervvel. A tavalyi halmennyiséget már eddig is több mint 130 százalékkal túlhaladtuk és még előttünk van az őszi halászszezon.

A bárka orrán álló matróz valamit hátraszól, mire mozgás támad.

— Delfinek — fog karon minket Cristescu.

A hullámok között delfincsoport szórakozik. Ezüstös testük megvillan a vízben.

— Kár, hogy nincs vadászfelszerelésünk — mondják mögöttünk az emberek és meredt figyelemmel kísérik a delfincsoport útját.

Nem nagy példányok. Öten vannak. Legalább is ennyit tudunk megszámlálni közülük.

— Még százkilósak sinesenek — legyint Ciochin parancsnok lekiészínlőleg.

A delfineket külön vadászhajóról lövik. Nem ritka közöttük a három-négy száz kilós. Zsíruk ipari célra kiválóan használható. Ez a csoport delfin — mint utólsóunk mondják — csak mutató belőlük, mert a delfinvadászat ideje októberben kezdődik. Ekkor már előjönnek a nagyobb példányok is. Az ügyes vadászhajó rendszerint bő zsákmánnyal tesz szert a fekete-tengeri vizeken.

CÁPAVAL TALÁLKOZUNK

Szinte észrevétlenül hull rá a tengorra az este. A nap szemmel látható gyorsasággal hanyatló a láthatár pereme felé. A sötétség csak néhány perces, most alig bukott le a nap mária

Ion megtalálta a követ...

Macavei Ion Tordán dolgozik az Állami Építővállalat munkása. Kíváncsi műtermészete a déli és esti munkaszünetekben nem hagyja nyugodni. Megnézi a tüzálló téglá gyártási folyamatát, a szerelők rostokolását a gázcsapok körül. Kint az udvaron, a kisvona mentén két hatalmas kupacban a gyár nyersanyagja áll. Az egyik szürke homoktartalmú kupac, Egeresről érkezett. A másikat — a fehéresebbet, kvarctartalmú — Konstanca vidékéről küldték Tordára. A vegyészek tanulsága, de a tapasztalat is bebizonyította, hogy a legjobb, legtartósabb, legtüzállóbb téglá az egeresi és konstancai kő megőrölt keverékéből készült. Macavei Ion érti, hogy miről van szó. Sokáig tűnődve áll a kőkupacok mellett és különösen a konstancai fehéresebb kelt fel a figyelmét. Kíváncsi belőle jónéhányat, szeméhez emeli, megnézi jól a napfényben, még a nyelvvel is megkóstolja.

Pár napi töprengés után meglesi a tüzálló téglák szakértő mérnökét és előáll a maga gondolatával: — Minek a fehéres követ Konstancáról hozni, mikor van itt a tordai topánfalvi hegyek között is? — Igazán? — A mérnök visszafelneki: — A szín még nem mond mindent! Honnan tudod, hogy ugyanaz a kő? Elemzést végeztél? — Elemzés! — A mőc, mintha kő lenne, megméri a szót: — En mérnök nem vagyok és mestert sem neveltek belőlem. Ellenben a kövekhez értek, mert bányász vagyok. Dolgozom kőbányában, arany és cinkbányában. És sokszor a geológus az eszközeivel együtt hozzánk fordult tanácsért, hogy felkutasson egy-egy eret. Valamit a tapasztalat is jelent és nem minden az elemzés és a műszer. Ez a kő ugyanaz, mint ami az én szülőfalum mellett van, Brezistin. Vagy: ha nem

is ugyanaz, de annak az ikertestvére. Nemcsak a fehérsége hasonlít, de a bennelévő erecskék is másolják egymást. Mi ott: a tordai üvegyár számára bányásztunk. Üvegnek nem volt jó az a kvarc, de tüzálló téglának jó kell, hogy legyen. — Meglátjuk! ha hazamész, hozz beőle. — Vasárnap éppen szabadságra megyek. — Jó. Macavei Ion a bugyrtól meglöti brezisti követ. A mérnök a kvarcot megörölteti, odaadja a követ a vegyészeknek a vizsgálat céljából. És a mőcnek — igazán van. A brezisti-i fehér kvarc valódi kristallin tüzálló téglának való. Ugyanolyan összetételű, mint a Konstanca-kőmőctől. A mérnökök igazgatótanácsában keresik Macavei Ion az építkezők körűl. — Ugye megmondtam, hogy ugyanaz a kő, kiablálja a mőc, mielőtt még a szájukat is kinyithatták volna.

— Van belőle elég? — kérdezik a mérnökök izgatottan. — Hogyne! Egész hegyek. Macavei Ion kivészik az állami építő vállalat kötelekéből s elküldik egy csoporttal kristallin követ bányászni Brezestibe. Azóta: ötezer lej jutalmat és új ruhát is kapott a jószemlő mőc. A brezisti kő nagyjobbtételű kibányászásával és feldolgozásával s a nagytávolságú konstancai kő kikapcsolásával a tordai Silica-üvegyár 10 millió lejnyi szállítási díjat takarít meg. Macavei Ionnak a törvény szerinti prémium kifizetését akkor folyósítják, amikor már teljes erővel megindul a gyártás s a találmány, vagy jobbanmondva a találmányosság hordozóját s a gyár tüzálló téglagyártásunk s egész Állami Tervünk is érezni fogja. SZILÁGYI ANDRÁS

